

Marcin Lason

prof. nadzw. dr hab., Katedra Stosunków Międzynarodowych,
Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego
ORCID 0000-0001-8008-3325

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA JAKO INSTRUMENT POLITYKI ZAGRANICZNEJ NOWEJ ZELANDII W DRUGIEJ DEKADZIE XXI WIEKU NA PRZYKŁADZIE PROJEKTU TE MATO VAI

Wprowadzenie

Nowa Zelandia prowadzi politykę państwa małego, którą determinuje wiele uwarunkowań. Nie tylko obiektywnych, takich jak na przykład wielkość populacji, ale i subiektywnych, do których można zaliczyć przekonanie samych Nowozelandczyków, że ich państwo należy do kategorii małych. W związku z tym, nie powinno budzić zdziwienia, że jednym z podstawowych instrumentów polityki zagranicznej tego państwa jest nawiązywanie współpracy, zarówno o charakterze bilateralnym, jak i multilateralnym. Ma to swoje odzwierciedlenie w odpowiednich dokumentach, głównie określających priorytety nowozelandzkiej polityki międzynarodowej i bezpieczeństwa i obrony. Celem Autora jest wykazanie, że politycy nowozelandzcy podchodzą do współpracy międzynarodowej, jako do instrumentu pozwalającego im na sprostanie współczesnym wyzwaniom polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. W przedmiotowym przypadku bardzo konkretnym, jest rosnące znaczenie Chińskiej Republiki Ludowej i związana z tym ekspansja wpływów tego państwa w region kluczowy dla Nowej Zelandii, jakim jest Południowy Pacyfik. Autor nie będzie przedstawiał szczegółów technicznych

dotyczących projektu współpracy noszącego nazwę Te Mato Vai, a odniesie się przede wszystkim do kluczowych spraw związanych z jego podjęciem i realizacją w wymiarze politycznym. Pozwala na to analiza treści dostępnych źródeł oraz publikacji, do których autor dotarł podczas wyjazdu badawczego do Nowej Zelandii w 2017 roku. Przedmiotem badania jest konkretny projekt, zatem należy je traktować jako studium przypadku.

Skutki ekspansji chińskich interesów na Południowy Pacyfik

Prognozy, według których Chińska Republika Ludowa (ChRL) stanie się najpotężniejszym mocarstwem świata, wywierają znaczny wpływ na postrzeganie międzynarodowego środowiska bezpieczeństwa przez Nowozelandczyków. W czasie rządów Partii Narodowej w latach 2008–2017¹ zbiegło się to z przyjęciem oceny, że izolacja geograficzna nie gwarantuje już bezpieczeństwa państwa. Co więcej, centrum stosunków międzynarodowych przenosi się na Pacyfik, a w związku z tym Nowa Zelandia, będąca wcześniej na ich peryferiach, znajdzie się w innym, nowym, miejscu. W przestrzeni, która stać się może areną konfliktu między wschodzącym supermocarstwem oraz ustępującym, jakim będą Stany Zjednoczone Ameryki (USA). Ta kwestia przykuwa uwagę wielu nowozelandzkich badaczy. Starają się oni m.in. odpowiedzieć na pytanie – jaka ma być polityka zagraniczna i bezpieczeństwa Nowej Zelandii wobec ChRL i USA, w szczególności w sytuacji, w której doszłoby do konfrontacji między oboma państwami? Przy tym, zgodnie z mentalnością Nowozelandczyków, podchodzą do rzeczy bardzo pragmatycznie. Przykładem tego są chociażby dociekania, których autorem jest Michael Powers². Wychodzi on z założenia, że priorytetem polityki Nowej Zelandii musi pozostać jej klasyczny cel, jakim jest ochrona porządku międzynarodowego opartego na obowiązujących normach prawnych. To zapewnia bowiem zewnętrzne bezpieczeństwo państwu małemu nieposiadającemu wystarczającego potencjału do samodzielnej obrony swojego terytorium czy przeciwstawianiu się międzynarodowym zagrożeniom bezpieczeństwa. W sytuacji rosnącego znaczenia nowych potęg, wśród których pierwszoplanową rolę odgrywa ChRL oraz zmierzchu dotychczasowych, Nowa Zelandia musi znaleźć dla siebie właściwą rolę, umożliwiającą jej współpracę z obiema stronami. Powers uważa, że nie jest nią rola mediatora, a doradcy, partnera, konsultanta, szczególnie w tych obszarach, w których dysponuje unikalnymi zdolnościami a zalicza do nich te, które wynikają z pozycji Nowej Zelandii na Południowym Pacyfiku.

¹ Jest to pewnym uproszczeniem, ponieważ ze względu na obowiązujący system wyborczy do rządów potrzebni są koalicjanci, którymi są niewielkie partie.

² M. Powers, *Rising Asia's impact on the multilateral order: The New Zealand Interest*, [w:] *The Major Economic & Foreign Policy Issues Facing NZ 2012–2017*, ed. B. Lynch, NZ Institute of International Affairs, Wellington 2012, s. 193.

Zatem historyczne przywiązanie do tego terytorium, zrozumienie kultury i specyfiki oraz pełnienie roli stabilizatora na tym obszarze. Takie podejście według Powersa może pozwolić na utrzymywanie dobrych relacji z ChRL i USA. Rządzący Nową Zelandią, niezależnie od tego, czy wywodzą się z Partii Narodowej, czy Partii Pracy, dostrzegają taką możliwość, co miało swoje odzwierciedlenie w działaniach podejmowanych przez obie partie wobec ChRL i USA, takich jak systematyczna poprawa relacji z Amerykanami, co znalazło swój wyraz w odpowiednich dokumentach np. Deklaracji z Wellington w 2010 roku. Przy tym, Powers uważa, że Nowa Zelandia musi rozwijać swoje zdolności do bycia użytecznym dla obu partnerów, co oznacza rozwój niezbędnych zdolności, także wojskowych, by większą wagę przykładając do problematyki bezpieczeństwa międzynarodowego, ale jednocześnie nie brać na siebie zbyt dużych ciężarów z tym związanych³. To pewien dylemat nowozelandzkiej polityki, bowiem z jednej strony jej twórcy chcą, aby była ona pragmatyczna i skoncentrowana na rozwoju gospodarczym, i zapewnieniu prosperity państwu i obywatelom, z drugiej zaś, konieczne jest uwzględnienie międzynarodowych oczekiwań dotyczących udziału Nowej Zelandii w rozwiązywaniu światowych problemów. Nowozelandczyków nie jest łatwo do tego przekonać, ponieważ nadal są oni przekonani o sile zapewniającej im bezpieczeństwo izolacji geograficznej. Pogląd ten był podtrzymywany w czasach rządów Partii Pracy w latach 1999–2008 i dopiero kolejny rząd wprowadził zmiany w tej polityce. W związku z tym rządzący muszą balansować między takim poziomem międzynarodowego zaangażowania, który będzie akceptowalny dla wyborców a tym satysfakcjonujący dla partnerów zewnętrznych.

Ta sytuacja jest kolejnym powodem, by bacznie przyglądać się ekspansji ChRL i jej skutkom dla Nowej Zelandii. Tym bardziej, że ChRL w 2012 roku stały się największym partnerem handlowym Nowej Zelandii i największym rynkiem eksportu z udziałem 23%, podczas gdy w 2010 roku było to tylko 6%. Ten gwałtowny skok wynika z podpisania umowy o wolnym handlu pomiędzy oboma państwami w 2008 roku oraz rosnącego dobrobytu mieszkańców CHRL. Tamtejsza klasa średnia stała się konsumentem wysokiej jakości żywności produkowanej w Nowej Zelandii. Ponadto, znaczący był także popyt na usługi edukacyjne oraz turystyczne. Liczbę chińskich studentów na nowozelandzkich uczelniach szacowano na ok. 24 tys. rocznie, a pod względem liczby turystów Chińczycy zajęli drugie miejsce⁴. Co ciekawe, podawane liczby nie są traktowane jedynie jako powód do radości. Nowozelandczycy dostrzegają, że sytuacja ta stwarza ryzyko

³ *Ibidem*, s. 193–194.

⁴ Zobacz szerzej: P. Goff, *A changing China – implications for NZ*, [w:] *China AT the crossroads. What the Third Plenum Means for China, New Zealand and the world*, ed. P. Harris, Victoria University Press for the NZ Contemporary Chinese Research Centre, Wellington 2014, s. 27–33.

uzależnienia ich gospodarki od chińskiej. Co za tym idzie, przypominają o potrzebie dywersyfikacji partnerów handlowych i wynikającej z tego współpracy politycznej, gospodarczej, militarnej itp. z innymi państwami; zatem odpowiedniego zakotwiczenia Nowej Zelandii w systemie międzynarodowym. Phil Goff zauważa, że w związku z tym w centrum nowozelandzkiej polityki zagranicznej musi znajdować się dbałość o równowagę w relacjach z oboma mocarstwami – ChRL i USA⁵. Przy tym jej utrzymanie będzie możliwe tak długo, jak długo nie będzie otwartych konfliktów między tymi państwami. W sytuacji, w której nastąpią, Nowa Zelandia musiałaby mieć już wypracowaną pozycję mediatora, dającą jej odpowiednią pozycję wobec obu partnerów. To zatem powinien być długo-terminowy cel rządzących, prowadzących nowozelandzką politykę zagraniczną.

Do tego potrzebna jest dobra znajomość obu partnerów. W przypadku USA ma ona bogate tradycje i wiązała się z szeregiem trudności, pokonywanych w XXI wieku na gruncie współpracy w czasie tzw. wojny ze światowym terroryzmem, prowadząc do wyraźnej poprawy relacji w wymiarze polityki, bezpieczeństwa i obronności w drugiej dekadzie XXI wieku. Natomiast ChRL jest partnerem, dopiero rozpoznawalnym przez nowozelandzkie polityków, którzy nie wahają się podejmować śmiałych decyzji, do których zaliczyć można podpisaną umowę o wolnym handlu. Była to pierwsza tego typu umowa ChRL z państwem rozwiniętym. Chęć wykorzystania chińskiej prosperity gospodarczej nie oznacza, że nie budzi obaw ekspansja tego państwa i wzrost jego wpływów np. w Afryce czy Ameryce Południowej oraz na kluczowym dla Nowozelandczyków Pacyfiku. Służy temu m.in. rozbudowa chińskiej marynarki wojennej czy nabywanie doświadczeń przez żołnierzy w operacjach pokojowych ONZ, w których ChRL są coraz bardziej aktywne. Dla Marca Lanteigne oznacza to, że Nowa Zelandia musi zdefiniować swoją politykę wobec rosnącego znaczenia Chin także w obszarze bezpieczeństwa i obronności⁶. Nie powinna decydować się, tak jak to uczyniła np. Australia, na przyjęcie i stacjonowanie na swoim terytorium amerykańskich żołnierzy. Winna próbować równoważyć wpływy obu państw i pozostawać neutralna. Nowozelandczycy starają się posługiwać takimi instrumentami, które im na to pozwolą. Stąd między innymi zdecydowali się na zbliżenie polityczne z USA, którego efektem jest m.in. powrót do współpracy wojskowej czy podpisanie umowy o wolnym handlu z Tajwanem w 2013 roku.

Z drugiej zaś strony, znacznej dynamice uległa współpraca wojskowa z ChRL (liczne spotkania na wysokim szczeblu dowódczym, wizyty okrętów wojennych itp.) oraz dotycząca udzielania pomocy państwom Południowego Pacyfiku. Tym bardziej, że przekazują one na nią coraz więcej środków finansowych

⁵ *Ibidem*, s. 33.

⁶ Zobacz szerzej: M. Lanteigne, *Sino-American Rivalries after the Plenum: NZ and Regional Responses*, [w:] *China AT the crossroads...*, *op. cit.*, s. 125–130.

i nie stawiają warunków dotyczących jej otrzymania, takich jak np. rządy prawa itp. Zatem Nowa Zelandia nie mogąc powstrzymać ekspansji ChRL na kierunku dla siebie priorytetowym, stara się brać w niej udział, właśnie jako doradca, mentor, ale i obserwator tego, co robią Chińczycy, szukając przy tym dla siebie optymalnej drogi politycznej.

Ujęcie geopolityczne rosnącego znaczenia ChRL na Południowym Pacyfiku przedstawił Terence Wesley-Smith⁷. Zauważa on, że cała Oceania jest regionem, w którym wpływy polityczne są już określone i ChRL będzie musiała zabiegać o wpływy na tym terenie, rywalizując z państwami, które już je tu mają np. ze względów geograficznych czy historycznych. Stąd Nowa Zelandia musi prowadzić aktywną politykę w regionie i starać się efektywnie wykorzystywać chiński potencjał stosownie na niego oddziałując. Takim przykładem jest wg niego podpisanie w 2013 roku umowy o współpracy przy projekcie poprawy jakości wody na Wyspach Cooka. Ma to służyć nie tylko odgrywaniu roli partnera ChRL i poznania jego intencji, sposobu działania, wypracowywania mechanizmów współpracy na przyszłość. Zatem także pomocy mieszkańcom Wysp Cooka, co uznane być musi jako priorytet stron ze sobą współpracujących.

Te Mato Vai

Projektowi poprawy jakości wody nadano nazwę w języku maoryskim, jakim posługują się mieszkańcy Wysp Cooka. W języku angielskim oznacza ona: „The Source of Water” [„Źródło wody”]. Już to pozwala na wyciągnięcie bardzo istotnego wniosku. Otóż realizowane przedsięwzięcie ma lokalny charakter, co zostało odzwierciedlone już w warstwie językowej. Przyjęto język gospodarza, który uznawany jest za język oficjalny w Nowej Zelandii. Wskazuje to na bliskość kulturową i jest elementem polityki soft power stosowanej przez władze w Wellington. Jak podaje Peter Zwart, dyrektor w nowozelandzkim Ministerstwie Spraw Zagranicznych i Handlu, tak podjętą współpracę międzynarodową można określać mianem Partnerstwa Trójstronnego. Jest to swego rodzaju sprawdzian koncepcji pomocy państwom rozwijającym się. Wartość projektu sięga 60 mln \$ nowozelandzkich. Za jego realizację odpowiedzialne są wspólnie Nowa Zelandia, ChRL oraz Wyspy Cooka. Przy tym zgodnie z przyjętą filozofią, to właśnie Wyspy Cooka można i trzeba wymieniać jako pierwsze. Tym bardziej, że to ich przedstawiciele zainicjowali rozmowy, które doprowadziły do podpisania umowy i powołania odpowiednich instytucji odpowiedzialnych za realizację projektu. Co istotne, z zaangażowaniem przedstawicieli wszystkich partycypujących w nim państw. Prace rozpoczęto pięć lat temu, w lutym 2014 roku. Celem jest

⁷ T. Wesley-Smith, *Reordering Oceania: China's Rise, Geopolitics, and Security in the Pacific Islands*, [w:] *China and the Pacific. The view from Oceania*, ed. M. Powles, Victoria University Press, Wellington 2016, s. 98–110.

budowa infrastruktury zapewniającej dostęp do wody pitnej mieszkańcom Wyspy Cooka, w tym między innymi modernizacja ujęć wody, budowa oczyszczalni ścieków i wymiana sieci przesyłowych⁸.

Przyjmując ten sposób postępowania pragmatyczni Nowozelandczycy uznali, że trójstronny model współpracy może być dla nich szansą w zderzeniu z chińską ekspansją na Południowym Pacyfiku. Daje im bowiem możliwość bycia doradcą, mentorem, dystrybutorem regionalnego know how, podobnie, jak zdarzyło się to w przypadku pomocy w prowadzeniu polityki australijskiej na tym regionie. W zależności od wyników realizacji Te Mato Vai, Nowozelandczycy mogą być w stanie w skuteczny sposób oddziaływać na to, co Chińczycy będą robili na Południowym Pacyfiku. Przyjmując, że nie będą w stanie skutecznie skopiować nowozelandzkiej kultury i historii, zapewniającej politykom z Wellington przewagę. Tym samym unikalna pozycja Nowej Zelandii zapewni jej partycypowanie w projektach polityki chińskiej i pozycję, jakiej to państwo nie będzie chciało stracić w razie ewentualnych trudności we wzajemnych relacjach, wynikających np. z przynależności Nowej Zelandii do strefy kultury państw zachodnich i więzów łączących ją z USA czy innymi partnerami. To istotne także dlatego, że model chiński może być alternatywą rozwojową dla państw regionu Południowego Pacyfiku.

Nowa Zelandia powinna więc starać się tak wpływać na chińską ekspansję, by nawet jeśli nie będzie mogła jej powstrzymać, to będzie kształtować ją z korzyścią dla siebie. Stąd m.in. akcentowanie roli gospodarza projektu Te Mato Vai, zgodności z kulturą, zwyczajami państwa przyjmującego, wskazywanie na użyteczność projektu dla mieszkańców Wysp Cooka i ich gospodarki. Ma on bowiem pozwolić na zwiększenie dochodów z ruchu turystycznego, ponieważ zapewni lepszy dostęp do wody odwiedzającym wyspy gościom.

Taka polityka, oparta o ideę współpracy trójstronnej jest dla Nowej Zelandii bardzo ważna także dlatego, że Chiny intensyfikują wykorzystywanie pomocy rozwojowej w regionie. Zgodnie z danymi przytaczanymi przez Jima Rolfe w 2013 roku, pierwsze miejsce w wielkości pomocy zajmowała Australia przekazująca ponad 1 mld \$, ale drugie już Chiny ok. 400 mln \$, dalej Nowa Zelandia 225 mln \$, USA 217 mln \$, Japonia 122 mln \$, Francja 125 mln \$ i Unia Europejska 94 mln \$⁹. Co istotne, pomoc tego typu stanowi średnio ok. 25% wielkości całego dochodu narodowego brutto (GNI) państw regionu. Co za tym idzie, jeśli zwiększa się jej przekazywanie z jednego źródła, to tym większy może mieć ono wpływ na sytuację gospodarczą i polityczną wszystkich pozostałych państw. Gdyby brać także pod uwagę powiązania handlowe, możliwość rozwoju przez

⁸ Szczegóły są na stronie internetowej: <https://www.tematovai.com>. Szerzej zob.: P. Zwart, *The Tripartite China/New Zealand/Cook Islands Project – A New Zealand Perspective*, [w:] *China and the Pacific...*, op. cit., s. 208–214.

⁹ J. Rolfe, *Regional Security and the role of external actors*, [w:] *China and the Pacific...*, op. cit., s. 112.

ChRL ruchu turystycznego w regionie itp., to może się okazać, że państwa regionu, jedno po drugim, staną się klientami ChRL. Nowa Zelandia powinna temu przeciwdziałać, uwzględniając środki, jakimi dysponuje, między innymi takie **właśnie** jak partnerstwo trójstronne, które może być modelowym rozwiązaniem współpracy w regionie i odpowiedzią na chińską ekspansję. Oparte na tym, co dla Nowej Zelandii jest największymi atutami – bliskość kulturową z państwami regionu, powiązania historyczne, społeczne itp. Zatem cały arsenał środków o charakterze Soft power, które mogą składać się na ich przewagę nad ChRL. Przewagę, która będzie użyteczna dla władz w Pekinie i w zamian za dostęp do której będą szanowały pozycję i interesy Nowej Zelandii.

Projekt Te Mato Vai jest więc próbą, służącą ocenie rzeczywistych intencji i możliwości obu państw w regionie Południowego Pacyfiku. Jego wynik będzie miał duże znaczenie dla dalszych relacji Nowej Zelandii z ChRL, co w sposób naturalny przełoży się na współpracę z USA i innymi partnerami. Miejsce realizacji projektu Te Mato Vai jest również istotne dlatego, że Wyspy Cooka traktowane są jako tzw. the Realm of New Zealand. Co oznacza, że zapewnienie im bezpieczeństwa jest jednym z zadań nowozelandzkich sił zbrojnych w obszarze bezpieczeństwa narodowego. Defence White Paper z 2016 roku zawiera na ten temat jasny przekaz¹⁰. Priorytetem jest ochrona ludności, zasobów i praw do terytoriów uznawanych za część ziem Nowej Zelandii, w tym właśnie Wysp Cooka. Dalej zaś ochrona porządku międzynarodowego opartego na obowiązujących normach prawnych, w szczególności poszanowanie suwerenności państwowej. Jako trzecie wymienia się utrzymywanie sieci powiązań międzynarodowych, zależnie od interesów Nowej Zelandii. Śmiało można stwierdzić, że projekt Te Mato Vai konsumuje wszystkie te zadania, do realizacji których przyczyniać się mają instytucje odpowiedzialne za politykę obronną. Nowozelandczycy chcą bowiem, żeby używanie hard power nie było potrzebne, ponieważ skuteczne mają być środki o charakterze soft power. Zatem znacznie tańsze, które mogą pozwolić Nowej Zelandii skutecznie przeciwstawić się silniejszemu rywalowi w batalii o wpływy w regionie; zarazem starając się uczynić z niego swojego partnera.

To podejście ma odzwierciedlenie w szerokim ujęciu polityki zagranicznej państwa. Zgodnie z dokumentem omawiającym politykę zagraniczną i handlu w latach 2016–2020¹¹, wśród licznych celów resortu Spraw Zagranicznych i Handlu, z perspektywy omawianego problemu na pierwszy plan wysuwają się cztery następujące:

- ugruntowanie pozycji Nowej Zelandii, jako pewnego i zaufanego partnera w regionie Azji i Pacyfiku;
- zwiększenie wkładu Nowej Zelandii w stabilność i rozwój regionu Południowego Pacyfiku;

¹⁰ Zobacz szerzej: *Defence White Paper 2016*, Ministry of Defence, Wellington 2016.

¹¹ *Strategic Intentions 2016–2020*, New Zealand Foreign Affairs & Trade, 2016.

- promowanie międzynarodowych rozwiązań w zakresie działań związanych ze zmianami klimatu, ochroną zasobów i środowiska naturalnego zwłaszcza w regionie Południowego Pacyfiku i Antarktydy;
- ochrona i wzmacnianie bezpieczeństwa Nowej Zelandii i Nowozelandczyków w głównie w rejonie Azji i Pacyfiku oraz specyficznej roli na Południowym Pacyfiku.

To tylko przykład dokumentu, w którym można odnaleźć tego typu znaczenie nadawane regionowi. W sposób bardzo czytelny uzasadnia to uwagę, jaką Nowozelandczycy przywiązują do ekspansji chińskiej w obszarze Pacyfiku i Południowego Pacyfiku i pokazuje znaczenie projektu Te Mato Vai dla ich polityki.

Podsumowanie

Przedstawiona analiza pozwala na wyciągnięcie przynajmniej kilku wniosków. Prowadzący nowozelandzką politykę zagraniczną i bezpieczeństwa:

- zdają sobie sprawę z rosnącego znaczenia ChRL i wynikających z tego konsekwencji tak o charakterze globalnym, jak i regionalnym;
- dostrzegają potrzebę stosowania właściwych środków polityki, które pozwolą Nowej Zelandii traktowanej jako państwo małe, wykorzystać jej atuty w rywalizacji o wpływy na Południowym Pacyfiku;
- zamierzają rozwijać relacje z ChRL, głównie w regionie Pacyfiku, gdzie dostrzegają ich rolę jako znaczącego donatora pomocy dla państw tego obszaru, budując z nimi „silne i prężne ważne relacje”¹²;
- stawiając na współpracę międzynarodową przyjęły formę Partnerstwa Trójstronnego, uznając je za sposób pozwalający na realizację projektu wspólnie z ChRL oraz państwem regionu, zgodny z interesami Nowej Zelandii;
- starają się zapewnić Nowej Zelandii rolę państwa potrzebnego zarówno ChRL, jak i dotychczasowym sojusznikom i partnerom, i tym samym korzystać ze współpracy z obiema mocarstwami – stronami rywalizacji o pozycje w nowym systemie międzynarodowym, którego centrum znajduje się na Pacyfiku.

¹² *Defence White Paper 2016...*, *op. cit.*, s. 33.

International cooperation as a tool of New Zealand's foreign policy in the second decade of the 21st Century.

A case of Te Mato Vai project

The Author's goal is to analyze the concept of the Tripartite Partnership as a tool of international cooperation between New Zealand, the People's Republic of China and the Cook Island. It could be a certain pattern for cooperation between countries in the future. It's important for the interests of New Zealand, China and the Cook Island in the South Pacific Region. Moreover due to the possibility of developing a model of providing assistance in these fragile countries.

Key words: Tripartite Partnership, New Zealand, the People's Republic of China, the Cook Island, Te Mato Vai

Współpraca międzynarodowa jako instrument polityki zagranicznej Nowej Zelandii w drugiej dekadzie XXI wieku na przykładzie projektu Te Mato Vai

Temat jest interesujący z perspektywy badacza problematyki współpracy międzynarodowej. Celem Autora jest analiza koncepcji Partnerstwa Trójstronnego, jako narzędzia współpracy międzynarodowej stosowanego przez Nową Zelandię w drugiej dekadzie XXI wieku. Narzędzia, które może stać się wzorcem rozwoju tego rodzaju współpracy. Jego znaczenie jest istotne zarówno ze względu na interesy Nowej Zelandii, jak i Chińskiej Republiki Ludowej w regionie Południowego Pacyfiku. W nieco szerszym wymiarze, ze względu na możliwość wypracowania modelu udzielania pomocy rozwojowej potrzebującym jej państwom, w których władze są w stanie wypełniać powierzone im funkcje i mogą zostać partnerem państw niosących pomoc.

Słowa kluczowe: Partnerstwo Trójstronne, Nowa Zelandia, Chińska Republika Ludowa, Wyspy Cooka, Te Mato Vai